

P. František Mališ OFS (1922 – 2003)

Kněz, lékař, magistr farmacie, doktor přírodních věd

Narodil se 30. září 1922 v rodině hluboce zbožných františkánských terciářů ve Frýdlantu nad Ostravicí pod Lysou horou. Když mu bylo osm let, zemřel mu tatínek. Maminka poté vychovávala dva syny ve velmi skromných finančních poměrech. Starší bratr Arnošt absolvoval po maturitě kněžská studia. Krátce po vysvěcení byl v roce 1948 zatčen StB, vězněn na Mírově i v dalších kriminálech a zemřel v Jáchymově jako mučedník komunistického režimu.

Do školky chodil malý František k boromejkám, poté do jezuitské školy na Velehradě a v roce 1936 přestoupil do kvarty na saleziánské gymnázium ve Fryštáku. V oktávě byl zavřen gestapem a posléze totálně nasazen. Po válce absolvoval tzv. válečnou maturitu a následovalo vysokoškolské studium farmacie. Byl přijat do zaměstnání ve Státním zdravotním ústavu, přičemž souběžně vystudoval přírodovědeckou a posléze i lékařskou fakultu Karlovy univerzity. Oženil se a manželům se narodily dvě dcery. Manželka bohužel brzy vážně onemocněla, takže dlouhá léta o ni spolu s mladší dcerou pečoval.

I při své vysoké odborné kvalifikaci a praxi nesměl doktor Mališ z politických důvodů vykonávat žádnou vedoucí funkci. Vědeckou činností v oboru biochemické diagnostiky zaživiho traktu se však propracoval k habilitaci na 1. lékařské fakultě Karlovy univerzity a jako docent pak získal i doktorát věd.

V šedesáti letech opustil vědeckou činnost a vybudoval gastroenterologickou ambulanci v rámci Obvodního ústavu národního zdraví v Praze 4, kde působil dalších deset let jako lékař – specialista, známý svým citlivým lidským přístupem k nemocným. Mezi jeho pacienty bylo mnoho kněží (včetně těch, kteří neměli státní souhlas) a dalších věřících. Zdravotní sestrou v jeho ordinaci byla tajná boromejka S. M. Remigie Češíková SCB – pozdější generální představená této řeholní kongregace.

Při své lékařské praxi se setkal s P. Aloisem Mocem OFM, který byl s jeho bratrem ve vězení na Mírově. Jeho prostřednictvím se blíže seznámil se Sekulárním františkánským řádem. Počátkem osmdesátých let vykonal František Mališ pod vedením P. Aloise Moce OFM v tajnosti kandidaturu a noviciát v Sekulárním františkánském řádu. Řádovou profes skládal v roce 1985 a stal se aktivním členem místního společenství SFŘ u kostela sv. Františka v Praze – Krči, kde působil jako duchovní asistent.

Po listopadu 1989 vystudoval br. František dálkově katolickou teologickou fakultu Karlovy univerzity a během studia přijal z rukou biskupa Františka Václava Lobkowicze v kostele Panny Marie Sněžné v Praze jáhenské svěcení. Jako stálý jáhen působil při kostele Stětí sv. Jana Křtitele v Praze 10 – Hostivaři, kde měl na starosti nemocné – navštěvoval je a přinášel jim Tělo Páně.

Jako mariánský ctitel účastnil se také činnosti v Mariánském kněžském hnutí.

V lednu 1990 byl František Mališ zvolen prvním předsedou družstva katolických věřících Concordia a později též občanského sdružení Concordia Pax, kde bylo mezi zakladateli dvacet františkánských terciářů. V myšlence katolického družstevnictví viděl jednu z cest k naplnění výzvy II. Vatikánského koncilu k angažování katolických laiků ve světě hospodářství a sociální péče. Také zdůrazňoval, že předchůdci těchto snah byli u nás biskup Podlaha, arcibiskup Stojan a františkánský terciář JUDr. František Nosek. V čele Concordie stál až do roku 1999.

V době od 1. října 1993 do 1. ledna 1996 byl ředitelem Nemocnice Milosrdných sester sv. Karla Boromejského v Praze pod Petřínem, která byla po čtyřiceti letech státem vrácena do vlastnictví sester boromejek.

Po úmrtí manželky byl jáhen František Mališ dne 23. 1. 1999, ve svých 76 letech, vysvěcen ve Frýdku – Místku biskupem Václavem Františkem Lobkowiczem na kněze. Od 1. srpna 2000 žil u sester boromejek v Domově sv. Karla Boromejského v Praze – Řepích, kde sloužil jako kněz nemocným. Tato jeho služba se vyznačovala otevřeností ke všem – katolíkům, křesťanům jiných vyznání i nevěřícím.

V té době také napsal dnes již velmi rozšířenou knížečku „Duchovní průvodce pro nemocné“ (vyd. Concordia Pax, 2002, 2005, 2011), kde v předmluvě píše: „... Duchovní průvodce, ač vznikl v katolickém sociálním ústavu, není určen pouze katolickým věřícím, ale všem příslušníkům jiných církví i nevěřícím. Všichni v něm totiž mohou najít nějakou skutečnost, která může vést k zamyšlení, případně k jejich posile.“

Uprostřed obětavé kněžské služby náš milý spolubratr František vážně onemocněl a závěr života strávil obklopen láskyplnou péčí řádových sester. Zemřel 26. května 2003. Po zádušní mši svaté u Panny Marie Sněžné bylo jeho tělo uloženo na hřbitově boromejek v Řepích.

Jan Josef Smrčina OFS